

Czwartek, 8 października 2020 r.

P9_TA(2020)0267

Wzmocnienie gwarancji dla młodzieży

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2020 r. w sprawie gwarancji dla młodzieży (2020/2764(RSP))

(2021/C 395/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 145, 147 i 149 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych (EPSR) ogłoszony przez Parlament, Radę i Komisję w listopadzie 2017 r., a w szczególności jego zasadę czwartą: „Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia”,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dni 17–21 lipca 2020 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/779 z dnia 20 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1304/2013 w zakresie dodatkowej kwoty początkowych płatności zaliczkowych wypłacanych na rzecz programów operacyjnych wspieranych w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2019/1181 z dnia 8 lipca 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich ⁽³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdania specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 3/2015 pt. „Europejska gwarancja dla młodzieży: rozpoczęto wdrażanie, lecz wciąż istnieją zagrożenia”, nr 17/2015 pt. „Wsparcie Komisji na rzecz grup zadaniowych ds. młodzieży: udane przekierowanie finansowania z EFS, lecz niewystarczający nacisk na rezultaty” oraz nr 5/2017 pt. „Bezrobocie wśród młodzieży – czy polityka UE wpłynęła na zmianę sytuacji? Ocena gwarancji dla młodzieży i inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych”,
- uwzględniając dokument roboczy Międzynarodowego Biura Pracy nr 4/2015 pt. „The Youth Guarantee programme in Europe: Features, implementation and challenges” (Program gwarancji dla młodzieży w Europie: cechy, wdrażanie i wyzwania) oraz sprawozdanie Eurofoundu z 2015 r. pt. „Social inclusion of young people” (Włączenie społeczne osób młodych),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. zatytułowany „Wspieranie zatrudnienia ludzi młodych: pomost do zatrudnienia dla kolejnego pokolenia” (COM(2020)0276),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady dotyczącego „Pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży” i zastępującego zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (COM(2020)0277) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2020)0124),

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

⁽²⁾ Dz.U. L 126 z 21.5.2015, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 185 z 11.7.2019, s. 44.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1.

Czwartek, 8 października 2020 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 maja 2018 r. zatytułowany „Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: nowa strategia UE na rzecz młodzieży” (COM(2018)0269) oraz rezolucję Rady z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 października 2016 r. pt. „Gwarancja dla młodzieży i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych trzy lata później” (COM(2016)0646) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0323),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wdrażania w państwach członkowskich Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 października 2017 r. w sprawie kontroli wydatkowania i monitorowania gospodarności w realizacji unijnych programów gwarancji dla młodzieży ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie gwarancji dla młodzieży ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając pytania do Rady i Komisji dotyczące wzmocnienia gwarancji dla młodzieży (O-000058/2020 – B9-0018/2020 i O-000059/2020 – B9-0019/2020),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- A. mając na uwadze, że od momentu jej ustanowienia w 2013 r. gwarancja dla młodzieży stworzyła liczne możliwości i pomogła ponad 24 milionom młodych ludzi znaleźć pracę bądź uczestniczyć w programie kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego czy stażu; mając na uwadze, że przed kryzysem związanym z COVID-19 stopa bezrobocia młodzieży (w wieku od 15 do 24 lat) wynosiła średnio 14,9% w porównaniu do najwyższego poziomu w 2013 r. wynoszącego 24,4%; mając na uwadze, że stopa ta jest nadal ponad dwukrotnie wyższa niż ogólna stopa bezrobocia (6,5%); mając na uwadze, że niestandardowe formy zatrudnienia są bardzo rozpowszechnione wśród młodych ludzi, a w całej UE tymczasowo pracuje 43,8% młodych ludzi; mając na uwadze, że za średnią stopą bezrobocia młodzieży kryją się ogromne dysproporcje między państwami członkowskimi, a stopa bezrobocia osób poniżej 25 roku życia wynosi 40,8% w Hiszpanii (czerwiec 2020 r.) i 33,6% w Grecji (kwiecień 2020 r.); mając na uwadze, że zbyt wielu młodych ludzi pracuje na niepewnych warunkach i zbyt wielu z nich musi opuścić swój region lub kraj, aby znaleźć godną pracę;
- B. mając na uwadze, że uznaje się, iż gwarancja dla młodzieży dała impuls do reform strukturalnych w publicznych służbach zatrudnienia i systemach edukacji w państwach członkowskich; mając jednak na uwadze, że państwa członkowskie na wczesnym etapie wdrażały ją dość powoli i niejednolicie, a zainteresowane strony i młodzież zwróciły uwagę na szereg niedociągnięć w jej koncepcji i funkcjonowaniu w praktyce; mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym nr 5/2017 Europejski Trybunał Obrachunkowy skrytykował ograniczone postępy w realizacji gwarancji dla młodzieży i stwierdził, że wkład Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w realizację celów gwarancji dla młodzieży w pięciu państwach członkowskich, w których przeprowadzono wizyty, był w momencie przeprowadzania kontroli bardzo ograniczony oraz że ponad trzy lata po przyjęciu zalecenia Rady nie udało się spełnić pierwotnych oczekiwań związanych z uruchomieniem gwarancji dla młodzieży, która miała na celu zapewnienie w ciągu czterech miesięcy dobrej jakości oferty wszystkim młodym osobom niekształcącym się, niepracującym ani nieszkolącym się (młodzieży NEET); mając na uwadze, że Komisja i państwa członkowskie stopniowo wprowadzały dostosowania i ulepszały wytyczne dotyczące programu, czyniąc z gwarancji dla młodzieży i Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych podstawowe narzędzia zwalczania bezrobocia młodzieży w UE;
- C. mając na uwadze, że walka z bezrobociem młodzieży jest wspólnym priorytetem politycznym Parlamentu, Komisji i państw członkowskich oraz przyczynia się do realizacji celu Unii dotyczącego zrównoważonego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości, a także jest zgodna z Europejskim filarem praw socjalnych;

⁽⁵⁾ Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0206.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 57.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 105.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 440 z 30.12.2015, s. 67.

Czwartek, 8 października 2020 r.

- D. mając na uwadze, że przedstawiając swoje priorytety polityczne przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zadeklarowała, że przekształci gwarancję dla młodzieży w stały instrument walki z bezrobociem młodzieży oraz że gwarancja powinna dysponować zwiększonym budżetem i regularną sprawozdawczością, aby zapewnić realizację obietnic złożonych w każdym państwie członkowskim;
- E. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 wywołała bezprecedensowy kryzys gospodarczy i społeczny, w wyniku którego stopy bezrobocia w UE rosną, a milionom ludzi grozi utrata pracy; mając na uwadze, że w czerwcu 2020 r. stopa bezrobocia młodzieży w UE wynosiła 16,8 %, przy czym oczekuje się, że liczba ta nadal będzie gwałtownie rosła, biorąc pod uwagę, że młodzi ludzie prawdopodobnie najbardziej ucierpią, jak miało to miejsce w czasie kryzysu z 2008 r.; mając na uwadze, że wysokie stopy bezrobocia młodzieży niekorzystnie wpływają na osoby nim dotknięte i często powodują tzw. „efekty blizny”; mając na uwadze, że te szkodliwe skutki odczuwają w szczególności długotrwale bezrobotni młodzi ludzie, których liczba wzrasta, a także ogół społeczeństwa, w związku z czym wymagają one zdecydowanych i ukierunkowanych działań politycznych; mając na uwadze, że inwestowanie w kapitał ludzki młodych Europejczyków przyczyni się do wzmocnienia europejskich gospodarek i społeczeństw oraz do uczynienia ich bardziej integracyjnymi i odpornymi; mając na uwadze, że wykwalifikowana, kreatywna i innowacyjna siła robocza jest warunkiem wstępnym konkurencyjności Europy;
- F. mając na uwadze, że ludzie młodzi są w sposób nieproporcjonalny dotknięci kryzysem gospodarczym⁽¹⁰⁾; mając na uwadze, że przeciwdziałanie kryzysowi gospodarczemu wywołanemu pandemią COVID-19 będzie miało zasadnicze znaczenie dla uniknięcia wysokiej stopy bezrobocia młodzieży; mając na uwadze, że co szósta młoda osoba, która była zatrudniona przed wybuchem pandemii COVID-19, straciła pracę lub została zwolniona; mając na uwadze, że czas pracy wśród młodych ludzi skrócił się o prawie jedną czwartą, a dwoje na pięciu młodych ludzi odnotowało spadek dochodów, przy czym osoby w krajach o niższych dochodach najbardziej ucierpiały zarówno pod względem czasu pracy, jak i dochodów;
- G. mając na uwadze, że środki izolacji spowodowały nagłe zakłócenia w formalnym i nieformalnym kształceniu młodych ludzi, ich stażach, praktykach i przyuczaniu do zawodu, a także w pracy, co wpłynęło na ich dochody, potencjał zarobkowy i dobrostan, w tym na zdrowie, a w szczególności na zdrowie psychiczne; mając na uwadze, że środki na rzecz zwalczania bezrobocia młodzieży powinny uwzględniać wielowymiarowy charakter problemu;
- H. mając na uwadze, że młodzi ludzie niepełnosprawni szczególnie dotkliwie odczuli skutki pandemii i są obecnie jeszcze bardziej zagrożeni wykluceniem społeczno-ekonomicznym; mając na uwadze, że konieczne jest wprowadzenie ukierunkowanych środków mających na celu wspieranie ich integracji na rynku pracy oraz zapewnienie im dostępu do wysokiej jakości usług, a jednocześnie należy dopilnować, by nie byli oni dyskryminowani ani nie napotykali żadnych barier, w tym przeszkód finansowych;
- I. mając na uwadze, że młodzi ludzie są bardziej narażeni na zwolnienia z uwagi na fakt, że częściej pracują w gospodarce nieformalnej, w ramach niestandardowych form zatrudnienia, bez ochrony socjalnej lub z niewielką ochroną socjalną i nie mają doświadczenia zawodowego;
- J. mając na uwadze, że odsetek niestandardowych form zatrudnienia, takich jak praca za pośrednictwem platform internetowych czy tzw. fuchy, jest bardzo wysoki wśród młodych ludzi, a niestandardowe formy zatrudnienia zapewniają mniejsze bezpieczeństwo zatrudnienia i ograniczony dostęp do ochrony socjalnej lub w ogóle nie zapewniają do niej dostępu, co zwiększa prawdopodobieństwo, że młodzi ludzie będą bezrobotni w czasie kryzysu takiego jak kryzys związany z COVID-19, a także ogranicza ich dostęp do ochrony socjalnej;
- K. mając na uwadze, że należy podkreślić różnicę między poziomem bezrobocia a poziomem bierności zawodowej, aby lepiej zrozumieć skalę kryzysu wśród młodych ludzi, ponieważ wzrost liczby osób biernych zawodowo może również prowadzić do statystycznego zmniejszenia bezrobocia; mając na uwadze, że kilka państw członkowskich odnotowało większy wzrost liczby osób biernych zawodowo niż bezrobotnych, zarówno ze względu na fakt, że w czasie kryzysu ludzie zaprzestali poszukiwania pracy, jak i ze względu na wprowadzenie publicznych instrumentów rynku pracy, takich jak mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i blokowanie zwolnień;
- L. mając na uwadze, że umowy śmieciowe przewidujące niskie dochody, a także fikcyjne samozatrudnienie, brak podstawowej ochrony socjalnej i praktyki dyskryminujące ze względu na wiek to warunki zatrudnienia milionów młodych ludzi; mając na uwadze, że wskaźnik młodych ludzi biernych zawodowo wzrósł w większości państw członkowskich, a wśród młodzieży NEET wzrosło również zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w tym okresie; mając na uwadze, że wielu młodych ludzi przechodzi od zatrudnienia do bezrobocia lub bierności zawodowej lub znajduje się w pułapce niepewnych, niestandardowych form zatrudnienia; mając na uwadze, że młodzi ludzie są bardziej niż inni narażeni na utratę pracy w związku z automatyzacją;

⁽¹⁰⁾ „The impact of the economic crisis on euro area labour markets” (Wpływ kryzysu gospodarczego na rynki pracy w strefie euro) w Biuletynie Miesięcznym Europejskiego Banku Centralnego z października 2014 r., s. 49-68.

Czwartek, 8 października 2020 r.

- M. mając na uwadze, że kobiety, a w szczególności młode kobiety, są podwójnie dyskryminowane, dlatego że są młode i że są kobietami, ze względu na niepokojący brak równowagi na rynku pracy;
- N. mając na uwadze, że pandemia może pogłębić nierówności społeczne, w tym przepaść cyfrową, która pozostaje poważnym problemem w UE i w państwach członkowskich; mając na uwadze, że brak właściwego dostępu do sieci szerokopasmowych i do odpowiedniego sprzętu informatycznego dla młodych ludzi w ogóle, a także w kontekście zdalnej edukacji i telepracy, może prowadzić do dalszych nierówności, wykluczenia i dyskryminacji;
- O. mając na uwadze, że poprzedni kryzys pokazał, że jeśli młodym ludziom nie zapewni się wysokiej jakości staży i miejsc pracy – w oparciu o pisemne umowy i godne warunki pracy obejmujące płacę zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie, poradnictwo zawodowe i dalsze szkolenie – ponownie pojawi się wysokie ryzyko, że będą zmuszeni do zaakceptowania niepewnych form zatrudnienia, opuszczenia swojego kraju w celu znalezienia pracy lub do zapisania się na studia lub na szkolenie, nawet jeśli poszukują prawdziwej pracy;
- P. mając na uwadze, że niska jakość ofert gwarancji dla młodzieży jest jedną z jej najbardziej istotnych wad; mając na uwadze, że staże oferowane w ramach gwarancji dla młodzieży muszą być nie tylko płatne, ale także ograniczone pod względem długości i liczby, tak aby młodzi ludzie nie byli blokowani w powtarzanych bez końca stażach i wykorzystywani jako tania lub nawet darmowa siła robocza, bez ochrony socjalnej i praw emerytalnych; mając na uwadze, że badania pokazują, iż obecne pokolenie młodych ludzi znajduje pierwsze prawdziwe zatrudnienie po przekroczeniu trzydziestego roku życia;
- Q. mając na uwadze, że obecne pokolenie młodych ludzi posiada wysokie kwalifikacje; mając na uwadze, że nabywanie umiejętności, przekwalifikowywanie się i podnoszenie kwalifikacji nie są jedyną odpowiedzią na brak miejsc pracy dla młodych ludzi; mając na uwadze, że – z drugiej strony – tworzenie trwałych miejsc pracy wysokiej jakości ma kluczowe znaczenie dla ich stabilności;
- R. mając na uwadze, że programy zatrudnienia mogą mieć wpływ na bezrobocie, lecz nie mogą zastąpić szerszych wysiłków na rzecz zwiększenia elastyczności rynków pracy; mając na uwadze, że przeszkody na rynku pracy mają szczególnie szkodliwy wpływ na młodzież, gdyż podnoszą stopę bezrobocia i sprawiają, że nowe pokolenia są podatne na zagrożenia; mając na uwadze, że badania ⁽¹⁾ wykazały, iż potrzeba zarówno aktywnej polityki dotyczącej rynku pracy, jak i systemów ochrony socjalnej opartych o próg zagrożenia ubóstwem, aby uniknąć sytuacji, w której środki są jedynie przetasowaniem możliwości zatrudnienia na wzór gry, w której wygrywa tylko jedna osoba, między podgrupami osób znajdujących się w trudnej sytuacji;
- S. mając na uwadze, że w wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich z 2019 r. wzywa się państwa członkowskie, aby w dalszym ciągu dążyły do rozwiązania problemu bezrobocia wśród młodzieży oraz kwestii młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkołającej się (NEET) poprzez zapobieganie wczesnemu kończeniu nauki przez młodzież i poprawę strukturalną w przechodzeniu od nauki do zatrudnienia, w tym dzięki pełnemu wdrożeniu gwarancji dla młodzieży;
- T. mając na uwadze, że wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie wzmocnienia gwarancji dla młodzieży opiera się na doświadczeniach i wnioskach wyciągniętych z wdrażania gwarancji dla młodzieży od 2013 r. i ma na celu dotarcie do większej liczby młodych ludzi (przedział wiekowy został poszerzony na wszystkie osoby poniżej 30 roku życia) oraz wspieranie ich w rozwijaniu umiejętności i zdobywaniu doświadczenia zawodowego w ramach zmodernizowanego systemu kształcenia i szkolenia zawodowego;
- U. mając na uwadze, że w kolejnym okresie programowania na lata 2021–2027 gwarancja dla młodzieży będzie finansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), obejmującego obecnie Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, która jest głównym programem finansowania gwarancji dla młodzieży; mając na uwadze, że Next Generation EU, poprzez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz REACT-EU, zapewni dodatkowe wsparcie dla środków na rzecz zatrudnienia młodzieży; mając na uwadze, że dostosowane do dwójakiej transformacji (ekologicznej i cyfrowej) inwestycje w kształcenie i szkolenie będą finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; mając na uwadze, że państwa członkowskie, na wniosek i po spełnieniu wcześniej określonych kryteriów, mogą uzyskać środki z Instrumentu Wsparcia Technicznego na finansowanie etapów przygotowania i wdrażania reform strukturalnych – oprócz innych środków – w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz polityki w zakresie rynku pracy;

⁽¹⁾ Re-inVEST Europe (2019). Przegląd polityki „Towards more inclusive social protection and active labour market policies in the EU: a social investment perspective” [Ku bardziej inkluzywnej ochronie socjalnej i aktywnym politykom rynku pracy w UE: perspektywa inwestycji społecznych].

Czwartek, 8 października 2020 r.

1. z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie wzmocnienia gwarancji dla młodzieży oraz zamiar Komisji dotyczący wprowadzenia usprawnień strukturalnych w oparciu o wnioski wyciągnięte z kryzysu finansowego z 2008 r. i wdrożenia tego instrumentu; przypomina, że zalecenie Rady nie jest wiążące dla państw członkowskich; zwraca uwagę, że nie wszystkie państwa członkowskie zastosowały się do zalecenia Rady, co skutkuje pozostawieniem młodzieży w tyle; uważa, że nadszedł czas, aby gwarancja dla młodzieży stała się wiążąca, a nie dobrowolna; ponownie wzywa Komisję, aby zaproponowała instrument gwarancji dla młodzieży, który byłby wiążący dla wszystkich państw członkowskich;
2. podkreśla, że aby zapewnić jakość i trwałość tych działań, potrzebne jest wielowymiarowe podejście do walki z bezrobociem wśród młodzieży, obejmujące aktywną i pasywną politykę rynku pracy oraz skuteczny dostęp do środków włączenia społecznego oraz do usług socjalnych, zdrowotnych i mieszkaniowych dla młodych ludzi;
3. podkreśla, że wzmocniona gwarancja dla młodzieży powinna zaradzić niedociągnięciom poprzedniego podejścia, które opierało się na szansach na zatrudnienie, i musi być pomyślana jako droga mająca na celu zapewnienie – w rozsądnym czasie – wysokiej jakości i stałych miejsc pracy dla wszystkich zaangażowanych młodych ludzi; przypomina, że gwarancja dla młodzieży nie powinna instytucjonalizować niepewnych form zatrudnienia wśród młodych ludzi, w szczególności przez nietypowy status prowadzący do wyjątkowo niskich płac, braku ochrony socjalnej, braku bezpieczeństwa zatrudnienia, fałszywego samozatrudnienia i rzeczywistego zatrudnienia zastępowanego niepewnymi formami zatrudnienia;
4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wzmocniona gwarancja dla młodzieży obejmie szerszy przedział wiekowy, tak aby objąć nim młodych ludzi w wieku 15–29 lat, oraz że w odniesieniu do osób tymczasowo lub długoterminowo należących do grupy NEET zastosowane zostanie bardziej zindywidualizowane i ukierunkowane podejście; z zadowoleniem przyjmuje również wysiłki dążące do nadania gwarancji dla młodzieży bardziej inkluzywnego charakteru i do unikania wszelkich form dyskryminacji, w tym grup szczególnie narażonych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, mniejszości rasowych i etnicznych, migrantów i uchodźców, młodych ludzi z niepełnosprawnością oraz osób mieszkających na obszarach oddalonych, wiejskich lub obszarach miejskich o niekorzystnych warunkach gospodarowania albo na terytoriach zamorskich i w regionach wyspiarskich; wyraża zaniepokojenie brakiem równowagi na rynku pracy, na którym kobiety w ujęciu ogólnym, a w szczególności młode kobiety doświadczają podwójnej dyskryminacji ze względu na wiek i na płeć; podkreśla, że w rozwiązywaniu problemu różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn Komisja powinna uwzględnić potrzeby młodych kobiet;
5. z zadowoleniem przyjmuje włączenie aspektu płci do gwarancji dla młodzieży; zauważa jednak, że różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn wśród młodzieży NEET zwiększyły się w ostatnich latach oraz że posiadanie rodziny nadal stanowi przeszkodę w zatrudnianiu młodych kobiet; wzywa państwa członkowskie, aby wdrożyły wiążące środki w celu uniknięcia dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na płeć lub sytuację rodzinną kandydata;
6. podkreśla, że młodzież NEET obejmuje różne podgrupy, takie jak młodzież z niepełnosprawnością, młodzież bezdomna, młodzi Romowie oraz młodzi migranci i uchodźcy; grupy te mają różnorodne potrzeby, które należy zaspokoić za pomocą specjalnie dostosowanych usług, takich jak – w przypadku osób z niepełnosprawnością – zagwarantowane racjonalnych usprawnień i dochodów z pracy zgodnych ze stałymi świadczeniami wypłacanymi osobom z niepełnosprawnością; w tym kontekście podkreśla, że ważne jest dysponowanie dokładnymi danymi i odpowiednimi sposobami identyfikacji tych podgrup oraz przyjęcie zróżnicowanego podejścia do młodzieży długoterminowo należącej do grupy NEET, która często pochodzi ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym, spotyka się z dyskryminacją krzyżową w edukacji i zatrudnieniu i w innych obszarach życia oraz dla której należy uruchomić skuteczne programy informacyjne; podkreśla, że aby dotrzeć do tych grup docelowych, gwarancja dla młodzieży powinna być osadzona w spójnym zestawie społecznych i socjalnych strategii politycznych, takich jak dostęp do zabezpieczenia społecznego, w tym świadczeń dla bezrobotnych i dochodu minimalnego, opieki nad dziećmi, opieki zdrowotnej, odpowiedniego, przystępnego cenowo i dostępnego mieszkalnictwa oraz wsparcia psychologicznego w celu zapewnienia wszystkim młodym ludziom dostępu do systemu; zdecydowanie podkreśla, że wszelką dyskryminację, jakiej doświadczają młodzi ludzie z jakiegokolwiek powodu, należy aktywnie zwalczać w ramach programów gwarancji dla młodzieży;
7. z zadowoleniem przyjmuje zalecenie dla państw członkowskich dotyczące wzmocnienia systemów wczesnego ostrzegania w celu zidentyfikowania młodych osób, które mogą stać się osobami z grupy NEET; jest przekonany, że działania zapobiegawcze, takie jak ocena umiejętności oraz doradztwo w zakresie kariery zawodowej i poradnictwo zawodowe, które koncentrują się na pomocy osobom przedwcześnie kończącym naukę w znalezieniu pracy lub możliwości kształcenia zanim staną się bezrobotne, a także zapewnienie integracyjnego i niedyskryminacyjnego kształcenia powszechnego mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do zmniejszenia liczby młodzieży NEET;
8. popiera pomysł oceny umiejętności osób z grupy NEET, które rejestrują się w ramach gwarancji dla młodzieży, a w szczególności oceny ich umiejętności cyfrowych, oraz propozycję podniesienia ich umiejętności cyfrowych, językowych i umiejętności miękkich dzięki szkoleniom przygotowawczym oraz ułatwiania podnoszenia i zmiany kwalifikacji w kierunku umiejętności ekologicznych, umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i finansowych oraz umiejętności zarządzania karierą dzięki dostosowanemu do każdej osoby poradnictwu zawodowemu; w tym kontekście podkreśla

Czwartek, 8 października 2020 r.

znaczenie umiejętności nieformalnych i pozaformalnych; wzywa również, aby – w przypadku wszystkich osób NEET – wraz z ich umiejętnościami cyfrowymi oceniono, czy posiadają sprzęt informatyczny i czy mają dostęp do internetu; uważa ponadto, że należy wspierać młodych ludzi, którzy rejestrują się w systemach gwarancji dla młodzieży, w rozwijaniu umiejętności społecznych i przekrojowych, co pozwoli im lepiej radzić sobie ze zmianami i stawiać czoła szybko zmieniającemu się rynkowi pracy; uważa, że tego rodzaju dostosowane szkolenia powinny mieć na celu rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności na rynku pracy; uważa, że przyuczanie do zawodu może odgrywać ważną rolę w tym względzie, ponieważ przygotowuje młodych ludzi do pracy, na którą jest duży popyt, a tym samym może przyczynić się do ich trwałej integracji na rynku pracy;

9. wzywa państwa członkowskie, aby zagwarantowały, że młodym ludziom, którzy rejestrują się w ramach gwarancji dla młodzieży, proponuje się dobrej jakości, zróżnicowane i dostosowane do potrzeb oferty pracy, szkoleń, praktyk zawodowych lub staży, w tym uczciwe wynagrodzenie, oraz że oferty zatrudnienia są zgodne z odpowiednimi zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych, co zapewni prawo do sprawiedliwego i równego traktowania w odniesieniu do warunków pracy, w tym środowisko pracy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dostęp do ochrony socjalnej i szkoleń oraz okresy próbne o rozsądnym czasie trwania, a także zakaz nadużywania umów nietypowych; podkreśla, że w żadnym wypadku oferty w ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży nie powinny przyczynić się do dumpingu socjalnego, dumpingu płacowego, ubóstwa pracujących ani niepewności zatrudnienia młodych ludzi; ponownie przypomina, że staże mogą odgrywać rolę w szkoleniu zawodowym; przypomina, że umowy o staż powinny mieć formę pisemnych, prawnie wiążących porozumień określających zadania stażysty i godziwe wynagrodzenie; uważa, że celem gwarancji dla młodzieży musi być zatrudnienie oraz że staże nigdy nie powinny zastępować zatrudnienia;

10. wzywa do wprowadzenia gwarancji jakości zapewniającej, aby osoby, które ukończyły szkolenie lub kształcenie w czasie kryzysu wywołanego COVID-19, mogły (ponownie) wziąć udział w kursach objętych stażem lub przyuczaniem do zawodu (nawet po uzyskaniu dyplomu bądź zakończeniu stażu lub przyuczania do zawodu), gdyż kursy te mogły zostać odwołane lub skrócone lub w inny sposób stać się niewystarczające w czasie obowiązywania ograniczeń związanych z COVID-19; działanie takie umożliwi tym osobom uzupełnienie luk w szkoleniach;

11. zwraca uwagę na potrzebę określenia w zaleceniu Rady jasnych i wiążących kryteriów i norm jakości ofert oraz wzywa Komisję do opracowania ram jakości regulujących gwarancję dla młodzieży; jest przekonany, że takie ramy wzmocniłyby program i uczyniłyby go bardziej skutecznym narzędziem służącym udanemu przejściu na rynek pracy; wzywa Komisję do dokonania przeglądu istniejących instrumentów europejskich, takich jak ramy jakości staży oraz europejskie ramy jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego, a także do wprowadzenia kryteriów jakościowych dla ofert przedstawianych młodym ludziom, w tym zasady sprawiedliwego wynagrodzenia dla stażystów i praktykantów, dostępu do ochrony socjalnej, trwałego zatrudnienia i praw socjalnych; podkreśla, że kryteria te zagwarantowałyby, że program będzie skutecznie pomagać młodym ludziom w przechodzeniu na stabilne i wysokiej jakości zatrudnienie oraz da im możliwość zatrudnienia we wszystkich sektorach w sposób zrównoważony pod względem płci i zaoferuje możliwości, które zapewnią długoterminowe bezpieczeństwo, ochronę socjalną oraz równe i godne warunki pracy, a także nie przyczyni się do tworzenia niepewnych form zatrudnienia; wzywa państwa członkowskie i Komisję do opracowania programów wspierających przedsiębiorczość, w szczególności na obszarach, na których istnieje słaba baza przemysłowa;

12. zachęca Komisję i państwa członkowskie do rozpowszechniania dobrych praktyk w zakresie inwestycji społecznych w celu wspierania bardziej integracyjnego społeczeństwa i przywrócenia równowagi między postępem gospodarczym i społecznym; podkreśla znaczenie zarówno aktywnej polityki rynku pracy, jak i systemów ochrony socjalnej, aby uniknąć gry o sumie zerowej polegającej na przetasowaniach w możliwościach zatrudnienia między różnymi podgrupami osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności młodzieży NEET; wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy związku między młodymi ludźmi nieposiadającymi ochrony socjalnej a niepewnymi formami zatrudnienia;

13. głęboko wierzy, że właściwe wdrożenie wzmocnionej gwarancji dla młodzieży doprowadzi do realizacji celu, jakim jest poprawa społeczno-gospodarczych warunków życia młodych ludzi; potwierdza swoje stanowisko, że wynagrodzenie powinno być współmierne do wykonywanej pracy, umiejętności i doświadczenia danej osoby, a w przypadku stażystów, praktykantów i osób przyuczanych do zawodu na rynku pracy, poza programami nauczania, powinno pokrywać koszty utrzymania; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby we współpracy z Parlamentem i z poszanowaniem zasady pomocniczości zapropowały możliwe sposoby wprowadzenia wspólnego instrumentu prawnego zapewniającego i egzekwującego sprawiedliwe wynagrodzenie za staże i praktyki zawodowe na rynku pracy UE; potępia praktykę bezpłatnych staży i praktyk zawodowych, która stanowi formę wyzysku młodych ludzi i naruszenie ich praw;

14. podkreśla, że należy zwiększyć finansowanie gwarancji dla młodzieży w okresie programowania 2021-2027 poprzez zwiększenie środków EFS+ i odpowiednią koncentrację tematyczną; podkreśla, że zmieniony wniosek Komisji w sprawie EFS+ z dnia 28 maja 2020 r. zawiera wymóg, by państwa członkowskie, w których w 2019 r. odsetek młodzieży

Czwartek, 8 października 2020 r.

NEET był powyżej średniej UE, przeznaczyły co najmniej 15 % swoich zasobów EFS+ w ramach zarządzania dzielonego na ukierunkowane działania i reformy strukturalne służące wspieraniu zatrudnienia młodzieży, kształcenia i szkolenia zawodowego, zwłaszcza w kontekście wdrażania programów gwarancji dla młodzieży; ubolewa nad faktem, że w konkluzjach z dnia 21 lipca 2020 r. Rada Europejska znacznie ograniczyła tę kwotę do 10 %, co jest całkowicie sprzeczne z ambicjami Unii w zakresie inwestowania w ludzi młodych;

15. przypomina swoje stanowisko przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 kwietnia 2019 r., które zawiera dodatkowy wymóg, zgodnie z którym wszystkie państwa członkowskie, nie tylko te, w których odsetek młodzieży NEET przekracza średnią unijną, powinny zainwestować co najmniej 3 % swoich zasobów EFS+ w ramach zarządzania dzielonego w przeciwdziałanie bezrobociu młodzieży, w szczególności w kontekście wdrażania programów gwarancji dla młodzieży, w okresie programowania 2021-2027;

16. zachęca państwa członkowskie i Komisję do refleksji nad faktem, że odsetek młodzieży NEET jest jedynym czynnikiem przy podejmowaniu decyzji o przydziale środków; uważa, że choć wskaźnik ten pokazuje liczbę osób niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się, całkowicie pomija dużą liczbę młodych ludzi, którzy są zmuszeni do pracy w niepełnym wymiarze godzin, opuścili kraj, aby znaleźć godną pracę, wykonują pracę nierejestrowaną lub pracują, ale nadal żyją w ubóstwie;

17. wzywa państwa członkowskie do podjęcia zdecydowanego zobowiązania do pełnego wdrożenia gwarancji dla młodzieży; podkreśla, że finansowanie unijne stanowi uzupełnienie budżetów krajowych i nie zastępuje ich;

18. przypomina, że wzmocniona gwarancja dla młodzieży może odegrać ważną rolę we wspieraniu państw członkowskich w inwestowaniu – w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu – w tworzenie miejsc pracy w neutralnej dla klimatu i energooszczędnej gospodarce o obiegu zamkniętym oraz w zapewnianiu wykwalifikowanej siły roboczej na te miejsca pracy, przy czym należy zadbać o to, by żadna młoda osoba, zwłaszcza należąca do grup defaworyzowanych, nie pozostała w tyle w procesie przechodzenia na gospodarkę neutralną dla klimatu;

19. podkreśla konieczność bardziej efektywnego wykorzystania środków finansowych; oczekuje, że usprawnione zasady programowania i wdrażania w ramach EFS+ doprowadzą do zmniejszenia kosztów administracyjnych dla beneficjentów, w tym do uproszczenia uzgodnień w zakresie sprawozdawczości; oczekuje, że państwa członkowskie będą skrupulatnie wydawać fundusze na programy na rzecz młodzieży, co ułatwi zatrudnianie ludzi młodych;

20. podkreśla znaczenie maksymalizacji potencjalnej synergii między gwarancją dla młodzieży a innymi odpowiednimi funduszami i instrumentami UE, w tym Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, europejską gwarancją dla dzieci, Erasmus+, InvestEU, programem „Horyzont Europa” i Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, również w kontekście REACT-EU i krajowych planów naprawy gospodarczej; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do priorytetowego traktowania wsparcia na rzecz zatrudnienia młodych ludzi w tych planach oraz w planach odbudowy i zwiększania odporności, a także w kontekście REACT-EU; wzywa państwa członkowskie do wykorzystania zasobów SURE do wspierania działań na rzecz młodych stażystów i praktykantów, takich jak wsparcie dochodu i mechanizm zmniejszonego wymiaru czasu pracy;

21. zwraca się do Komisji o baczniejsze monitorowanie wdrażania gwarancji dla młodzieży i sprawozdawczości na temat jej wyników, w tym monitorowanie beneficjentów programów gwarancji dla młodzieży i charakteru ofert, tak aby zapewnić ich zgodność z nowymi ramami standardów jakości w ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży oraz długoterminowe zatrudnianie beneficjentów programów gwarancji dla młodzieży;

22. podkreśla, że lepsze gromadzenie danych ma zasadnicze znaczenie dla trwałej integracji beneficjentów na rynku pracy i skutecznego wykorzystania gwarancji dla młodzieży; zachęca Europejski Trybunał Obrachunkowy do sporządzania sprawozdań uzupełniających z wdrażania programów gwarancji dla młodzieży; w tym kontekście uważa, że Komisja powinna przeprowadzić badanie dotyczące związku między młodymi ludźmi pracującymi bez ochrony socjalnej a niepewnymi formami zatrudnienia;

23. podkreśla, że skuteczne wdrożenie programów gwarancji dla młodzieży oraz poprawa dostępu do stabilnych i trwałych miejsc pracy wymagają silniejszych partnerstw i skutecznej koordynacji – zwłaszcza podczas wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi – między podmiotami realizującymi program gwarancji dla młodzieży a odpowiednimi zainteresowanymi stronami, takimi jak władze regionalne i lokalne, partnerzy społeczni (pracodawcy i związki zawodowe), instytucje edukacyjne i szkoleniowe, osoby pracujące z młodzieżą, organizatorzy działań solidarnościowych i obywatelskich, izby handlowe i izby rzemieślnicze, organizacje młodzieżowe i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje pozarządowe pracujące z osobami znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji; wzywa do zaangażowania tych zainteresowanych stron w opracowywanie, wdrażanie i ocenę programów gwarancji dla młodzieży w celu zapewnienia ich skuteczności; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia partycypacji tych partnerów, w szczególności organizacji młodzieżowych, na wszystkich etapach zarządzania programami gwarancji dla

Czwartek, 8 października 2020 r.

młodzieży i powiązаныmi instrumentami finansowania UE na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym; jest zdania, że w partnerstwach należy jasno określić struktury i mechanizmy znaczącego udziału w podejmowaniu decyzji, w tym przejrzystej wymiany informacji;

24. jest przekonany, że dobrze ukierunkowane kampanie informacyjne w przystępnych formatach – w tym skierowane do osób niepełnosprawnych – oraz przyjazne dla młodzieży kanały komunikacji mogłyby odegrać decydującą rolę w docieraniu do młodych ludzi i organizacji młodzieżowych oraz w podnoszeniu rangi inicjatywy, przy czym szczególnie korzystne byłoby ukierunkowanie działań na osoby przedwcześnie kończące naukę; podkreśla, że jak najwięcej środków finansowych powinno być przeznaczane bezpośrednio na młodzież; podkreśla, że skuteczne strategie informacyjne wymagają odpowiedniego finansowania i możliwości kadrowych, w szczególności w publicznych służbach zatrudnienia, które odgrywają kluczową rolę w skutecznym docieraniu do młodzieży NEET, ale wciąż odczuwają konsekwencje środków oszczędnościowych wprowadzonych w następstwie ostatniego kryzysu finansowego; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do inwestowania w publiczne służby zatrudnienia, aby zapewnić wystarczające zasoby ludzkie oraz środki finansowe na wyposażenie i szkolenie personelu;

25. wzywa Komisję do rozważenia pomysłu stworzenia unijnego portalu internetowego poświęconego stażom i praktykom zawodowym w UE, aby zgromadzić wszystkie istniejące inicjatywy UE w widocznym, dostępnym i przyjaznym dla użytkownika portalu; uważa, że portal ten powinien być odpowiednio rozreklamowany za pośrednictwem odpowiednich kanałów celem dotarcia do odbiorców, aby zwrócić na niego uwagę młodych Europejczyków, instytutów edukacyjnych i przedsiębiorstw w całej UE; jest zdania, że portal powinien ukierunkowywać młode talenty tam, gdzie jest to najbardziej potrzebne, zwracać uwagę młodych ludzi na konkretne potrzeby na rynku pracy, promować dostęp do powiązanych możliwości uczenia się, zwiększać ogólne szanse na zatrudnienie w UE w przyszłości oraz przyczyniać się do zwalczania bezrobocia młodzieży i niwelowania niedoborów kwalifikacji;

26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
